

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar cotidian independent Românesc în Oradea-Mare.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA :
Strada Francisc Deák No. 2.
Telefon 10-02.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ.

ABONAMENTE :

Pe un an 450 Lei
Pe trei luni 120 Lei
Pe una lună 45 Lei

A P E L !

Incurajați de frumoasele cuvântări și pe ocazia deschiderii Congresului avocaturii, dar mai ales de *simțimintele patriotice* de care sunt animați congresiștii, reprezentanții ai tuturor colțurilor țării; permitem pe de o parte a face o expunere locală, iar pe de alta a le adresa *un apel calduros*, în interesul *culturei și propagandei românești* din lungul graniței noastre a țării.

Ca unii care trăim aici cunoaștem precis situația, firea și necesitățile poporului românesc din aceste părți. Poporul român este *bland, muncitor, cu minte*, cum nu există poate în altă parte a țării. *Patriot* până la sacrificiu, datorită a firei sale, cât și străduințelor *intelectuale și preoților români*, care cu toate jertmile avute din partea stăpânilor până acum, au știut să păstreze în popor, viu și aprins *focul iubirii de neam și limba strămoșească*.

Acest popor bland, găsindu-se pe de o parte la mare depărtare față de frații săi din țară; *despărțit* de restul Ardealului prin munții masivi puternici, al munților Apuseni, care nu-i permiteau decât 3 legături cu restul fraților din Ardeal; iar pe de altă parte, *găsindu-se pe linia de desnaționalizare*, a avut de suferit din punct de vedere cultural.

Sistemul de desnaționalizare al vechilor stăpâni, era de a aduce pe românii întâi în stare de *sărăcie completă*, apoi de a-l lipsi de *hrana sufletească a culturii lui naționale*. Simultan cu aceasta să *înlesni dezvoltarea economică a Marilor și mai ales de a le dezvolta cultura* prin *teatre, ziare, reviste și școli*.

Prin acest sistem, s'a ajuns că din totalul de 431 sate mari și frumoase, rămânute numai în Bihor, să nu fie, chiar și azi, decât circa 190 la 200 școli, și acestea mai ales în satele ungurești. Asemenea tot pe teren cultural; sunt teatre frumoase, în *Satu-Mare, Careii-Mari; Oradea, Timișoara*, în care și astăzi se cântă numai ungurește.

Pe tot teritoriul județelor de mai sus, avem decât *un singur ziar românesc*, numit *"Tribuna"*, care și acela suferă cu mari dificultăți, față de 4 *ziare mari ungurești* care apar cotidian, numai în *Oradea-Mare*.

Una dintre nevoile cele mai mari și mai urgente, este *creerea unui ziar românesc aici în Oradea-Mare*. Un ziar care să nu se facă absolut nici o po-

litică de partid, ci numai o *propagandă curată națională*. Un ziar de informații și îndrumări, care să poată pătrunde în masele populare românești, care și astăzi din lipsa unui ziar românesc, sunt nevoite a cerceta numai ziarele străine.

Ziarele din vechiul Regat, cu toată bunăvoința și ostenețele care și le dau, precum și acele românești care apar în Cluj, nu pot îndeplini acest mare gol, căci pe de o parte ele nu interesează masele populare de aici, iar mulți nu le înțeleg suficient.

Pentru poporul de aici, care cum am zis, are o fire diferită, o mentalitate deosebită, trebuie un ziar redactat în mod special ca limbaj și care să-i satisfacă și nevoile lui culturale și informative.

Cu toate eforturile făcute în *mod repetat*, la toate guvernele de până astăzi, statul a fost în absolută imposibilitate a ajuta și sprijini susținerea unui asemenea ziar, care mai ales la început, până ce pătrunde în mase, cere sacrificii materiale enorme.

Numai inițiativa particulară, numai sprijinul bunilor români, poate realiza înfăptuirea unei necesități așa de urgente.

De aceea apelăm cu toată căldura inimii noastre la reprezentanții barourilor din întreaga țară, să dea noului ziar *"Vestul României"*, care va apare zilnic dela 1 Maiu a. c., binevoitorul și prețiosul Domniilor lor sprijin în următorul mod:

1. *Inapoiindu-se la căminurile Domniilor lor să povestească în cercuri cât mai largi, ale cunoscuților, acele văzute și auzite aici, îndemnând a da cel mai mare sprijin prin faceri de abonamente la noul ziar românesc.*

2. *Atât Domniile lor personal cât și cunoscuții Domniilor lor, să facă sacrificiul, colaborând cu articole de orice natură, dar mai ales cu descrieri ale regiunilor respective, pe care să le cunoască și Bihoreni.*

Prin aceasta ar contribui în cea mai largă măsură la unificarea sufletească, și ridicarea culturală, mai ales aici la frontiera de vest, unde este cea mai mare și mai urgentă nevoie ca să facem o graniță de granit, o *graniță culturală, capabilă a ține piept celorlalte culturi streine*.

Memento.

Ziarul nostru a căutat să sprijine industria și comerțul local și prin aceea, că a oferit loc anunțurilor lor. Din întreaga Oradea-Mare nu s'a aflat nimenea să a-nunțe. Așa să sprijinească un ziar românesc.

Advocatul român!

de Dr. AUREL LAZAR

Cicero cere avocaților următoarele calități:

„Vir bonus, dicendi, peritus, qui in causis publicis et privatis plena et perfecta utitur eloquentia.“

Definiția aceasta trăiește de 2000 ani. Am ajuns la o civilizație foarte dezvoltată, statele din Apusul Europei, reprezentantele superioare ale omenirii, — au trecut peste multe sbuciumări sociale, — revoluții de stat până-ce și-au creiat formațiunea lor de azi, structura lor culturală, economică, juridică. — Au fost diferite epoci mai mult ori mai puțin favorabile dezvoltării corpului avocațial, — și astfel a justiției întregi, fiind avocatul factorul principal al justiției, — însă nu s'a găsit definiție mai bună. Aceasta este părerea multor savanți, — cari au studiat istoria corpului avocațial.

Noi Români, am moștenit dela Romani, concepția, că avocatul trebuia să aibe rol hotărâtor în viața publică, — activitatea lui nu se limitează la conducerea proceselor.

La noi în Ardeal concepția aceasta s'a dezvoltat în măsura cea mai largă, impunând avocaților o muncă uriașă și răspundere națională în interesul obștesc.

Advocatul român era apărătorul neamului, — propagandistul cultural, — conducătorul economic, — având rol foarte însemnat chiar în viața bisericească. — Accentuez din nou, că rolul acesta nu isvorea din ambițiunea ori vanitatea avocaților, era o sarcină, o necesitate, un postulat de situația poporului românesc din Ardeal.

Putem constata cu conștiință liniștită că avocații români au satisfăcut misiunii lor!

Dar nu era alta situația nici în vechiul Regat! Cei mai distinși bărbați ai vieții publice au eșit din sânul avocaților.

Dela înfăptuirea României-Mari avocații români mai înainte de toți și în timpul scurt și-au recunoscut misiunea lor: consolidarea desăvârșită și codificarea acestei consolidări! Sunt cei dintâi și legea corpului avocațial este opera armoniei sufletești. Nu este perfectă, — are defecte! Dar în zilele acestea grele, — când Țara este condusă spre adevărata anarhie, — când energiile nu sunt concentrate la muncă organizatoare, — când nu sunt principii numai interese; congresul avocaților a făcut o muncă epocală cu alcătuirea proiectului, care apoi — cu unele modificări — a devenit legea corpului avocațial!

(Urmarea în capul paginei a II-a.)

S'au adus jertfe reciproce simțind, că viața va arăta calea adevărată și legea se va putea modifica conform experiențelor.

Advocații Români conștii de datorința lor națională! Unificarea lor este prima rază de mângăiere în Sahara vieții noastre publice.

Congresul de azi va dovedi de nou armonia frățească, buna înțelegerea perfectă a advocaților români! Sistemul actual care otrăvește viața noastră publică, și care sistem trebuie să dispară, — se va începe opera consolidării! — Iar advocații români vor avea partea laconică, — vor continua misiunea lor veche, — istorică, națională!

Dr. Aurel Lazar.

Discursul primarului orașului Oradea-Mare la deschiderea congresului

Discursul ținut de d. primar al orașului Oradea-Mare Dr. Coriolan Bucico, la redeschiderea congresului îl publicăm mai în jos în întregime:

D-le Ministru, Onorat Congres! În numele Primăriei acestui municipiu vechiu al României-Mari sunt fericit a saluta întruniții în localul primăriei noastre pe reprezentanții științei juridice române în frunte cu Exelența Sa d. Ministru al Justiției, veniți cu însuflețire din toate colțurile țării pentru a chibzui asupra chestiunilor de drept și justiție cimentând aici pentru primăvară opera marea de unificare juridică a barourilor advocaților din România întregită.

Privirile întregii țări sunt ațintite cu interes spre acest congres dela care se așteaptă rezolvirea unor chestiuni juridice palpitate ce preocupă de atâta timp opiniunea publică a țării și dela care depinde fericirea și bunăstarea statului și societății.

În numele Primăriei am onoare a Vă exprima omagiile noastre de admirație și recunoștință profundă pentru încrederea, cu care ați binevoit a alege ca loc de întrunire al corpului al tuturor advocaților din România-Mare — orașul nostru.

Vă urăm din tot sufletul, ca lucrările congresului să fie încoronate cu deplin succes.

Vă urăm, ca congresul acesta să fie un pas puternic spre înaintarea justiției și dreptății și pentru consolidarea a țării noastre.

Vă urăm, ca petrecerea D-Voastre în municipiul nostru — care pentru noi e o sărbătoare națională — să rămâie una din cele mai plăcute suveniri în inimile D-Voastre.

Programul lucrărilor de astăzi al Congresului

13 Aprilie 1923. a) Orele 10. Ședința Congresului. b) Orele 16. Ședința Congresului. c) Orele 21. Banchet în Onoarea Congresistilor, în Sala Clubului Comercial.

14 Aprilie 1923. Vizitarea orașului Oradea-Mare, și băilor Felix și Episcopia.

Congresul advocaților din Români

DESBATERILE CONGRESULUI ZIUA

Ziua a doua a congresului s'a trecut în viață. S'a votat o moțiune care nu îndestulează cea mai mare parte a advocaților. Eri după masă congresul s'a ocupat în general cu situația magistraturii și cu unificarea justiției. S'au depus 5 propuneri una concepută în accente mai grave decât cealaltă.

Moțiunea primă a fost depusă de comisia reprezentată prin Dnii Ghilezan, Radovici.

A doua moțiune a fost depusă de Dr. Nicolae Zigre.

A treia moțiune a fost depusă de Dr. Dobrescu.

A patra de Părvulescu.

A cincia de Constantin Roiu.

În debateri a luat cuvântul și fostul Ministru al Muncii Dl Trancu-Iași. A pledat pentru solidaritatea advocaților cu magistraturii.

Mai de multeori a trebuit să fie suspendată ședința. În sfârșit s'a ajuns la un compromis.

Moțiunea votată a fost viu comentată și er seară în culoarele teatrului, s'a prevăzut că în ședințele de azi va fi schimbată.

În ședința de azi a cerut cuvântul Dr. Ghilezan Livius, și propune ca în moțiune să se facă amintire și de lipsurile din justiție.

Dr. Andru Sever propune ca unele noțiuni din moțiunea votată să fie prelucrate din nou.

Motivează cu aceea că, înaintea Străinătății s'ar prezenta situația noastră în mod nepotrivit.

Declarația a provocat o mare vijelie încât a trebuit ca ședința să fie suspendată.

Președintele Dr. Kiss redeschide ședința la orele 11 jumătate.

Advocatul din Cluj Dr. Roman ia cuvântul și străruiește între vii aclamațiuni aprobarea congresului cu vorbele respicate de calmare. Accentuează momentele psihologice și a rațiunii cari trebuie să conducă lucrările la unificarea justiției, aduce exemple din Codul Napoleon, Dreptul Roman și legile vii ale diferitelor națiuni, accentuează diferența modului de gândire a creșterii din școala franceză și creșterea școlii germane.

Această vorbire a ridicat nivelul debaterilor, și în urmă se acceptă moțiunea după cum urmează:

M O Ţ I U N E

Congresul Advocaților, întrunit astăzi 12 Aprilie 1923 în Oradea-Mare constată cu durere că după războiul cel mare Magistratura țării și organizarea justiției n'au propăsit în măsura convenită cerințelor de azi.

Pentru aceste motive Congresul se declară complet solidar cu Magistratura țării și recomandă autorităților competente să ia măsurile de consolidarea Magistraturii prin îmbunătățirea stării materiale și prin întinderea inamovibilității ei emancipând-o cu totul de sub puterea executivă.

Pentru moment congresul ia act de declara-

țiunea făcută în numele Guvernului astăzi Ministru al Justiției că se va îmbunătăți soarta materială a Magistraturii chiar din luna aceasta.

Credem că această stare materială a magistraturii nu se poate îmbunătăți decât dublând salariul cu sporul. În același timp, fiindcă materială a Magistraturii este precară, iar înțelegerea ei urgentă dorim, ca îmbunătățirea să se făptuiască până la închiderea sesiunii actuale a Corpurilor Leguitoare.

În cazul când nu se vor satisface cerințele Congresului, Barourile să leagă să avizeze la sursele necesare pentru ducerea la îndeplinire a acestor doleanțe.

La orele 12 și jumătate ședința s'a încheiat.

Mai la vale publicăm o listă a advocaților în localitate cu ocaziunea Congresului.

Lista nu este completă, precum nici nu putea la un număr așa de mare de oaspeți:

Dr. Aurel Bacau, Dr. Iustin Nestor Târnăveni; Dr. Prodă, Nemeș, Dr. Ghilezan Cluj; Dr. Dimitrie Dobrescu Ilfov; Radovici, A. Dropol Constanța; Chiriță Vasilescu Iași; Părvulescu, Dumitrescu Nicolae, Vasilescu Iași; Maral Grunsberg Ilfov; Jojcescu D., Văgan, Dălban I., Emil Iosif, Furnaraki Bacău; Gheorghiu și soția, Cristea Niculescu, Netter Gheorghiu, Dimitrescu, Dem. Stoenescu, Dim. G. Traian, soția, Gletan Nic., Vasile Covată, Apostol, și soția, Angel Ede, Nicodinescu, Manos E. Ilfov; Părvulescu Ploiești; V. Rădulescu, Pr. gescu Ștefan, Cepescu Mehedinți; Reher, ziarist, Înfrățirea; Mihail Pop, Aladar Mark, Șandor Victor Sătmare; Elefterescu Crist, Ilfov; Nicolae Blătescu, Cogălniceanu, Constantin, Cogălnicescu, Dobiaș, Șerb. Theodor, Ploiești; G. Georgescu Ilfov; Ivănceanu Griș, Gh. Haralamb, Protopopescu Petru, Zaharia, bulescu, Zamfirescu, Popescu Constantin, Roșiu Ploiești; Constantinescu, Veta și Filipe, Mehedinți; Aciu Zălau, Dr. Iustin Ciuga, Gr. Trancu-Iași Ilfov; H. Lazaride Ploiești; G. Pavelescu, Constantin Donescu Dâmbovit, J. Băscanu, D. Băscanu, G. Stih București; Rădulescu Călărași; G. Isbășoiu, Emanuil Din, Cămpulung; Panodescu Iordan Turnu-Măgurele, Florescu Ion București; Osvald Teodorean, Ion Palare Zălau.

D. Min. al Justiției I. Th. Florescu a văzut urgent chleamat la București. A plecat la orele 15-15 cu acceleratul.

Cultura teatrală și

II.

Evoluția naturală deobligă Statul la o politică socială-culturală, și ca un mijloc spre realizare servește teatrul cu tendințele sale didactice moralizatoare.

Principiul libertăților personale bazat pe egalitatea drepturilor, impune sprijinirea culturii tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate. Și totuși? Este oare o datorie ca Statul să întindă acest sprijin pe lângă ori-ce jertfă? Nu! Meditația asupra principiilor de existență a teatrului să rezumă în rezultanta că susținerea teatrului este în primul rând datoria aceluia a căror necesitate suflătească o completează.

Oradea-Mare ca centru cultural românesc a luat asupra sa la frontieră obligațiunile culturale de importanță evidentă; mișcarea plecată de aci, ar trebui să regenereze viața culturală-teatrală din întregul Ardeal. Trupa teatrală maghiară este organizată, iar directorul ei în mod absolutistic dorește a-și impune planurile sale, dorite de reprezentanții culturii maghiare. Iar noi, așteptăm! Așteptăm ca

finanțele să ajungă în balansul culturii românești.

Statul impune după toate manifestațiunile artistice culturale, cinematograf scl. 32% 42% taxe de lux, ori taxe fix stabilite; chiar și după reprezentațiile pur culturale ale artiștilor români și ale organizațiilor muzicale românești orchestra Operei Naționale Române din Cluj s'a admită abia reducerea de 16%. Se încasează după acest product artistic sume mari, — milioane și milioane. Menirea lor nu poate fi decât sprijinirea acelei culturii, din al căror efect au fost fixate. Product și efecte trebuie să fie sub aceleași condițiuni. Iată cu ce motivăm cererea culturii teatrale românești, pentru a fi sprijinită de stat. Este o cerere cât se poate de justă și pe atât de naturală.

Teatrul național român din Cluj singur reprezentă astăzi cultura națională din Ardeal. Ce fac celelalte ținuturi, ce este cu dezvoltarea celorlalte orașe setoase și ele de a cunoaște în Țara proprie, aceea ce este manifestațiunea cea mai sublimă a sufletului neamului său? Așteaptă! Așteaptă ca odată să se deschidă punga plină în urma roadelor culturii teatrale, — și pentru asigurarea existenței și și pentru manifestarea magnifică așa după cum timpurile mărețe o au slăvit. Hrana de toate zilele trebuie să ne fie, graiul românesc curat

și duos așa după cum voia Domnului I-a cru și noi aici strigăm după el! Ne pierdem enau în zdruncinări suflătești acoperite de atâtea mușd politizăm că ideea cea mai supremă; avem oare de carte, cari cartea o folosesc după vechime, partid iar capacitatea și o rezervază pentru feș peșile de argumentare greoaie subordonată și sentimente de negre visuri pline de ideal perso.

Partidele marginimei așteaptă ca să fie înțeg. Cred în puterea forțelor majore de cari au sălc sustinuți. Sperează, că li se va da posibilitatea a se desvolta liberi ca Români în cultura lor.

De la cultivarea elementelor tinere române, depinde viitorul neamului. Elementul tinăr trebuie să fie crescut românesc, în cunoștința deplină a culturii românești. Sprijinul cel mai puternic în creșterii îl dă, pe lângă școală, teatrul. În consecință, fiindcă elementul românesc din actiu părți asupra datoriiilor sociale impuse lui și și acum singur nu poate suporta această dare plus, este în datoria Statului ca să sprijinească centrele principale românești, trupe stabile românești, iar în centrele mici trupe ambulante și în trupele stabile create, și cari încă se vor crea.

Ștefan Mărcuș

CRONICA ECONOMICĂ

Cursul devizelor la Oradea-Mare

12 Aprilie 1923

Moana maghiară	25
Moana austriacă	102
Moana cehă	327
Moana franceză	645
Moana elvețiană	1410
Moana suedeză	3:30
Moana japoneză	214
Moana norvegică	1:65
Moana șterling	1000

Bursa din Zürich

BERLIN — — — — —	261
NEW-YORK — — — — —	549 ¹ / ₂
LONDRA — — — — —	2561
PARIS — — — — —	3695
MILANO — — — — —	2740
PRAGA — — — — —	1632 ¹ / ₂
BUDAPESTA — — — — —	12
VIENA — — — — —	00077

LEGEA

Privoitoare la Prelungirea Contractelor de Inchiriere

(Urmare.)

Proprietarii și coproprietarii ai căror chiriași găsesc în această din urmă situație nu vor obligați a se muta ei înșiși în imobilul lor, fiind pensanți de condițiunea de a fi chiriași sau terați.

Dacă se dovedește că vreunul din chiriași nu se arată în aliniatul de mai sus că nu pot fi locuitori, au un venit net personal mai mare de 10.000 lei anual, provenit fie din capitalul imobiliar rural sau urban, fie din acțiuni sau creanțe, din șlepurii, vapoare ori exploatațiuni petrolifere, vor continua și ei să se bucure de prelungirea contractelor însă în cazul când nu se vor putea pune pe proprietarul asupra cuantumului chiriei, va fi fixată de instanța judecătorească competentă, ținându-se seamă de valoarea locativă a imobilului sau apartamentului și de situațiunea materială a chiriașului.

Proprietarul care locuiește în o casă a sa nu-i este încăpătoare, se poate muta în un alt imobil al său dând în schimb chiriașului casa ce locuiește el.

Proprietarii de imobile cu prăvălii, cari au fost mobilizați pe front sau au fost în refugiu, și comercianții, se pot muta în prăvălia lor sau în una din prăvăliile imobilului lor desemnată de instanța judecătorească, cu obligațiunea de a exercita în această prăvălie, ei sau familiile lor, comerț pe propriul cont. Aceasta după șase luni dela promulgarea legii de față.

§ 6. Proprietarii cari sunt funcționari publici la data depunerii acestei legi la Senat pensionari, văduzi sau văduve de război, și stau cu chirie sau sunt tolerați, precum și acei proprietari cari stau la hotel, vor putea intra în casele lor, împărțind locuința cu chiriașii prevăzuți în excepțiunile sub § 5 de mai sus, când justiția găsește că aceasta este cu putință, fără ca ei să se poate prevala mai târziu de dispozițiunile literei c. de sub art. 2 din lege.

§ 7. Funcționarii și lucrătorii de orice categorie din serviciul Statului, județelor sau comunităților cărora li s'a dat sau li se va mai da dreptul de chirie în natură, fie în imobilul proprietate a administrațiunii respective, fie închiriate în acest scop, și cari funcționari sau lucrători au pierdut această calitate prin demisiune, punere la retragere, sancțiune destituire sau permutare, nu pot învocea beneficiul prelungirii contractelor de închiriere acordate chiriașilor, ci sunt obligați să evacueze imobilul pe data încetării funcțiunii sau pe data permutării lor.

§ 8. Se pot evacua chiriașii din imobilele ce aparțin Statului, persoanelor morale și instituțiilor de binefacere controlate de Stat și cari sunt destinate școlilor de orice fel, căminelor și cantinelor universitare, afară de cazul când acele imobile sunt ocupate de școli instituțiuni de cultură de interes național.

Evacuarea se va putea face îndată după

promulgarea legii de față prin o ordonanță dată pe baza art. 66 bis din codul de procedură civilă.

§ 9. Sunt supuse sporului de chirie prevăzut la paragraful 1 de mai sus și contractele de închiriere în curs încheiate sub imperiul decretelor-legi anterioare și ale căror termene expiră după 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1924.

§ 10. Repartițiunile locative ale imobilului, prevăzute de codul civil, privesc pe chiriaș, care dacă nu le va face, va putea fi evacuat în urma unei puneri în întârziere și a unei constatări judecătorești.

Evacuarea însă se va hotărî de instanța competentă, conform prescripțiunilor din vechea lege.

§ 11. Se vor respecta închirierile făcute prin licitație publică de către comunele urbane prin interpretarea dispozițiunilor vechei legi.

§ 12. Se asimilează cu hotelurile și deci nu se bucură de prelungirea contractelor, pensiunile de familie cari au mai mult de 12 camere de locuit, precum și societățile de orice fel cu un capital de peste un milion lei.

§ 13. Intre „proprietarii tolerați” de cari se vorbește la § 5 de mai sus sunt cuprinse și acele persoane cari, în virtutea funcțiunii lor, sunt adăpostite provizoriu într'un local al Statului, județului sau comunei.

§ 14. Taxele comunale, pentru ridicarea gunoierului, pentru apă, etc., precum și curățitul coșurilor, sunt în sarcina chiriașului.

§ 15. Termenul de recurs în casație este de 15 zile dela pronunțare când partea a fost prezintă și dela comunicare când hotărîrea a fost pronunțată în lipsa sa.

Judecata se va face de urgență, cu precădere și fără drept de opoziție.

Nedepunerea înăuntrul termenului de recurs a motivelor de casare va atrage respingerea recursului.

§ 16. Chiria pentru semestrul Aprilie 1923 va fi valabil plătită în termen de o lună dela promulgarea acestei legi.

§ 17. Se suprimă aliniatul 7 de sub art. 3 din vechea lege în următoarea cuprindere: „subînchirierile de camere mobitate nu intră în această dispozițiune.”

§ 18. Se suprimă sancțiunea prevăzută în prima parte a art. 3 din vechea lege, menținându-se penalitatea numai în contra proprietarilor cari, obligați prin art. 2 din lege de a se muta în imobilul evacuat, nu-i ocupă ei cu familiile lor.

§ 19. Se suprimă pentru viitor ultimul alineat al art. 2 din vechea lege, privitor la hotărîrile judecătorești și ale comisiunilor arbitrale neexecutate.

§ 20. Toate imobilele cari rămân libere în virtutea dispozițiunilor legii de față, prin bună învoială sau forță majoră, sunt la dispoziția proprietarilor lor, cari pot dispune de ele fără amestecul oficiului de închiriere. (Sfârșit)

DIVERSE ȘTIRI ECONOMICE

N'avem pâine. Sau e puțină și scumpă. De ce? Pentru că țaranul nu e proprietar pe deplin pe pământul muncit și nu are unde sămăna la timp.

Toamna când țaranul vrea să vâre plugul în ogor vine agronomul: „Știi, trebuie o nouă măsurătoare”. Și până să se facă noua împărțea, care mută hotarul doar cu o palmă, dar mai îngroașe punga măsurătorilor, încep ploile. Boli stau la cireadă, plugul în bătătură și sămânța de grâu de toamnă în pod.

După ploi, dă înghețul, după el desghețul. Și dacă nu are grâu de primăvară, atunci seamănă porumb mult, pe care nu mai ajunge să-l prășească la timp, îl scapă în buruiiană. Iar tu orășene din lipsa de grâu, vei plăti malaiul cu 9 lei kgr. în capitală, și nu vei avea nici după recolta anului acesta pâine destulă, dar vei avea-o mai scumpă și mai lipsă la cântar.

De patru ani cu fală se strigă „le-am dat pământ”. Dar cine are bucătica lui? Improprietățile se face extrem de greu pentru că controlul lipsește de sus și cei mici abuzează jos.

O definitivă împărțea a pământului, nelntârziat, îl interesează pe țaran mai mult de cât votarea constituției.

Nemuțumirea crește pe ici pe colo prea a guvernamentală chiar, o semnalează.

Criza de carne. N'avem carne! Măcelarii se plâng. Nu pot cumpăra vite. Totul s'a scumpit enorm. La fabricile din județ stau vite îngrămădite cu miile pentru a fi îngrășate, și apoi — după deschiderea exportului, — transportate peste frontieră în alte țării. Orașul zilnic este plin de agenți, cari circulă prin județ.

E bine ca poporul dela sate să-și albă câștigul așteptat la creșterea vitelor cornute mai ales. Inșă — încât ar fi aceasta în posibilitatea autorităților, ar fi bine, dacă ar fi controlată acțiunea aceasta inadmisibilă din punctul de vedere a consumatorului. Altfel ne vom trezi că carnea de vită care acuma doi ani a fost cu 2 Lei, în anul acesta va ajunge la 18—20 Lei.

Comerț cinstit. La Bălți se vindea la Crăciun:

- 10 lei kgr. de gaz.
- 5 lei cutia chibrituri.
- Porumbul 2 lei kgr.
- Grăul lei 2⁵⁰/₁₀₀ kgr.

Adecă se crede că țaranul nostru nu se vede jefuit când dă două kgr. de grâu pentru o cutie chibrituri, sau 5 kgr. porumb pentru un litru de gaz?

Dar cine reacționează să dărâme și mai ales să introducă un sistem mai norocos? În sus, mai bine să nu vorbim, în jos nevoi, mizerie și îndelungă răbdare.

Țaranul muncește, produce, funcționarul se jertfește, armata suferă, în timp ce alții consumă, speculează și se îmbogățesc. C. S.

Dezmințire. Din Cluj suntem informați, că în timpul din urmă s'a zvonit știri despre disolvarea Direcțiunii regionale financiare din Cluj.

În aceasta formă știrea nu este exactă. E vorba numai că, cu 1 Maiu autonomia Direcțiunii, și bugetul ei special vor fi sistate, și va fi încadrată în Ministerul de Finanțe din București.

Autorizație pentru devize. Filiala Banca Anglo-austriacă a primit autorizația pentru devize.

Declarațiile de impozite. Depunerea declarațiilor la impozite expiră cu termenul de 15 Aprilie. La inițiativa Adm. fin. Coroiu A. eri s'a discutat la administrația financiară executarea privitoare la încassarea dărilor. Insp. Gh. Michăileanu a depus, că statul apără dreptul fiecăruia să-și valideze avantajile asigurate contribuabilului.

Pretinde justificarea speselor (afară de acelea privitoare la persoana proprie). Prin acestea lucrări Statul dorește să ajungă la un tablou fidel despre capacitatea partidelor la dare, precum și asupra veniturilor fiecăruia. Este dar în interesul tuturor a întocmi declarațiile asupra veniturilor — și ieșitelor întocmai, fiind în situația de a justifica cu documente exactitatea acelora.

Comisiile locale s'au compus astfel:

- I. Racz Francisc.
- II. Szilvassy Ștefan.
- III. Bihari Ludovic.
- IV. Toth Ladislau.
- V. Szilagy Dionisiu.
- VI. Zitzmann Iosif.

În afară de aceștia la fiecare comisie va fi repartizat un reprezentant al contribuabililor.

Cooperativa Leguma. Din inițiativa câtorva fruntași români din Oradea-Mare, s'a pus bazele unei Societați Cooperative de grădinarie, în orașul nostru. Datorită perseveranței inițiatorilor, începutul a fost încoronat de succese. Astăzi cooperativa „Leguma” numără peste 100 membri. Societatea are o grădină cu instalațiile cele mai moderne, în întindere de 40 jugăre cadastrale, cari se găsesc astăzi toate semănate. Societatea dispune de un capital de peste 600.000 (șase sute mii) lei, dintre care circa 125.000 Lei subscriși de Societari, iar circa 500.000 Lei au fost aduse ca aport de Capitalul Romano-Catolic în investițiuni de tot felul.

Plini de încredere în activitatea și energia Conducătorilor sfătuim pe toți oamenii de bine a se grăbi ca să se înscrie ca membri.

Din informații sigure, înscrierile se pot face la Domnul Colonel Negulescu A., care este și președintele Consiliului de Administrație al Societații.

Societatea va vinde cu preț redus tot felul de zarzavat, la toți membrii societății, prin ajutorul unui local propriu care se va deschide încurând pe piața Unirii.

ADUNAREA COMITETULUI TEATRAL DIN

Eri la orele 4 p. m. a avut loc ședința comitetului teatral spre a hotărî asupra mai multor chestiuni, între care și aceea a concesiunii teatrului de aci înainte.

Toți membrii prezenți au fost de acord să se sărbătorească cât de frumos artistul Madas István în ziua de 18 Aprilie 1913. D. președinte al comitetului, Ștefan Mărcuș, pune apoi în discuție chestiunea concesiunii teatrului, întrebând comitetul care ar putea fi calea cea mai bună pentru a se ajunge la un echilibru al intereselor culturale româno-maghiare. Căci nu se mai poate tolera la infinit ca oricine ar fi directorul teatrului unguresc să discute în mod jignitor pentru Români darea sau nu a sălei trupelor românești. Iar pe de altă parte nici Români de aici nu pot fi lăsați la voia întâmplării cu trupe românești ambulante. La întrebarea d-lui Catana și subsemnatului, d. Mărcuș a explicat comitetului până unde s'a ajuns cu înjgheburile unei societăți româno-maghiare, pentru luarea teatrului, dovedind cu date precise, că s'ar putea ajunge la o înțelegere folositoare ambelor părți. D. Catana e de părere să intervenim direct la autoritățile superioare, trecându-se peste formele publicării concursului, căci s'ar putea ca aceste forme să ne fie vătămătoare, intervenind alte considerațiuni particulare.

D. Dr. Popa. Gh. arată că tocmai concursul ne-ar asigura contra viitorului director, căci el va fi silit să primească condițiunile noastre.

La aceasta am arătat că pe lângă concurs ar fi bine să propunem că preferim o societate româno-maghiară unui particular, căci ne va oferi mai multă garanție de echilibru, despre care pomenea d. Mărcuș.

Până aci lucrurile ar fi decurs cam spre drumul cel fericit, dacă nu ar fi fost întunecate de câteva întrebări. Între altele d. Primiurisconsult al orașului, Dr. Șimonca se întreabă dacă a sosit oare timpul ca noi Români să avem trupa noastră aici? Răspunsul l-am dat d-lui Primiurisconsult atât subsemnatului cât și d. președinte Mărcuș și în ședință și îl completez și în publicistică.

Pentru Români din Oradea au sosit toate timpurile, căci le-a adus jertfa eroilor lor. E o datorie de demnitate și de conștiință națională, să nu așteptăm să vie timpurile (!) ci să le chemăm noi cu sacrificii și cu convingere încăpăținată. Mesia a sosit odată pentru cei ce L-au înțeles și în zadar îl așteaptă cei ce L-au răstignit.

Și pe lângă demnitate și datorie, este chiar în interesul Ungurilor să se înțeleagă cu noi, căci fie că le va conveni fie că nu, noi trebuie să ne dezvoltăm cultura noastră aci unde, deși stăpâni înainte lor, am fost împiedecați a ne dezvolta. Să înțeleagă dar confracții maghiari că noi vom lucra la dezvoltarea noastră culturală, căci ne respectăm, după cum îi respectăm și pe ei. Iar față de această voință națională românească, credem că spre a nu ne lovi unul de altul, bine ar fi să ne înțelegem în mod demn și neajignitor de mai înainte. Zadarnic se invoacă argumente de cultură generală pentru a ne împiedeca dezvoltarea fiecăruia după geniul său firesc, și pentru a masca gânduri egoiste și de rând. Noi Români venim sinceri să respectăm drepturile Ungurilor la cultura lor, dar nu putem înțelege absurditatea ca tocmai nouă, stăpânii acestor pământuri să ni se conteste acest drept.

Ni se obiectează că publicul românesc nu vine la teatrul românesc și deci nu e nevoie de teatru. Da, confracțiilor, nu prea vine publicul românesc la teatru, fiindcă l-ați silit să creadă că numai Ungurii pot avea teatru și cultură. Noi însă suntem datori, chiar cu riscul de a juca ani de-arândul în fața scaunelor goale, să jucăm românește până ce toți Români vor simți că acesta e teatrul lor, că aici e calea sufletelor lor.

Față de această hotărâtă atitudine de demnitate a noastră, s'a hotărât să se scoată la concurs concesiunea teatrului, iar în același timp să se înainteze d-lui ministru un memoriu detaliat cu propuneri reale și depline de echilibru a intereselor româno-maghiare pe terenul cultural.

Zadarnic se strecoară prin gazete speranța că consiliul comunal va putea hotărî altfel decât cum am găsit noi cu cale. Onor. consiliul comunal nu va greși niciodată să treacă peste interesele neamului nostru, călcându-și pe demnitate; după după cum nici nu se va abate dela drumul frumos pe care l-am găsit noi ca să armonizăm cele două culturi.

D. Mărcuș protestează împotriva obiceiului de a se lua dispozițiuni în chestiuni teatrale, cum e bunăoară aceea a d-lui Kőszeghy, care voește să transforme în cinematograful sala de decoruri a teatrului. Va trebui să se țină seama și de părerea comisiei teatrale.

George Bota

membru în comitetul teatral.

CRONICA ȘCOLARĂ

Învățământul secundar în Bihor.

În județul Bihor școli secundare sunt numai la orașe și anume: Oradea Mare, Beiuș și Salonta, reprezentând toate ramurile învățământului secundar. Cu totul avem 5 licee complete de băieți, 2 licee de fete, o școală normală de băieți gr. cat., 1 rom. cat., 1 de fete ev. ref. și 2 de fete rom. cat., o școală de arte și meserii cu 2 ramificații: fierărie și lemnărie, 2 școli superioare de comerț pentru fete și 1 pentru băieți, 2 școli civile de băieți și 7 școli civile pentru fete. Dintre acestea, românești sunt: 2 licee de fete, 2 școli normale de băieți, 2 de fete, o școală superioară de comerț pentru fete, deci cutotul: 8. — Școala de arte și meserii se compune din o secție română și una maghiară, iar la liceul de stat din Salonta avem o clasă (cl. I.) română. Restul, deci în total 18 sunt ungurești, toate cu drept de publicitate dintre cari susținute de stat sunt: liceul din Salonta-Mare și cel din Oradea Mare (unde umblă elevii fostului liceu premonstratens) 2 școli civile de fete și una de băieți și o secție la școala de arte și meserii.

Așadar în județul Bihor, care se compune din o populație aproape exclusiv românească, ungurii azi a 18 școli secundare în limba lor (față de cele 8 românești) dintre cari statul român susține 5, plus o secție maghiară la școala de arte și meserii. Astfel se prezintă în realitate mult bucănată „suprimare culturală” a minorităților în România Mare.

După confesiuni sunt: 2 licee gr. cat. române, 1 școală normală gr. cat. pentru băieți, 3 școli normale rom. cat., 1 ev. reformată, 1 liceu izraelit complet (cu limba de propunere maghiară), la care se mai adaugă 2 școli superioare de co-

merț societare susținute de Asoțiația Negustorilor din Oradea, limba de propunere fiind cea ungurească.

După orașe școlile secundare se împart astfel: în Oradea Mare sunt: 2 licee de stat pentru băieți complete și unul pentru fete cu 6 clase și 1 liceu izraelit. Școli normale: 2 de stat. una gr. cat., una reformată, 3 rom. catolice. Școli superioare de comerț, 1 de stat pentru fete și 2 societate pentru băieți și fete. Școli civile: 2 de stat, 2 ev. ref., 2 izraelite și 3 rom. cat., și școală de arte și meserii de stat.

În Salonta Mare. 1 liceu complet pentru băieți și o școală civilă pentru fete, ambele de stat cu limba de predare ungurească.

În Beiuș: 2 licee gr. cat., unul pentru băieți altul pentru fete și o școală normșlă de stat pentru fete, toate românești.

Toate școlile secundare de stat sunt supraîncărcate cu elevi. În deosebi țărani români emulează în a-și trimite copii la școlile din oraș. Tot așa inundează Români — ceea ce e nespuse de îmbucurător — și școala de arte și meserii, unde nu este loc îndeajuns pentru a-i primi pe toți dotorii de a se înscrie. Scurt, în Bihor „secerișul este mult.” Bihorul — zis odinioară întunecat, — azi dovedește ar fapte, că este dornic de lumină. Mai dureros este însă, că săcerătorii, luminătorii sunt prea puțini. Toate școlile secundare de stat românești suferă de lipsa de profesori. Actualii profesori sunt supraîncărcați cu muncă și astfel afară de școală multă, activitate culturală — cum s'ar aștepta dela dânsii — nu pot dezvolta. D. Ministru al Instrucțiunii Publice Dr. Angheliescu, înțelegând rolul important ce-l are orașul nostru, ne-a promis tot sprijinul și în această privință. Noi așteptăm cu încredere și cu nădejdea unor zile mai bune împlinirea promisiunilor în interesul culturii românești aici, la Vestul României. S. Gocan,

CRONICA ARTISTICĂ

„Cântarea României” în Oradea-Mare.

Sunt și acuma adânc impresionat de prilejul artistic de aseară ale „Cântării României”. Prințând vestea că societatea aceasta corală elită va veni la Oradea-Mare cu prilejul congresului advocaților, am semnalat, că acest eveniment va fi punctul cel mai strălucitor al programului congresului, căci prin aceasta s'a săvârșit o faptă națională.

Aseară savurând melodiile înălțătoare ale cântărilor executate de „Cântarea României”, bagheta măiastră a dlui Marcel Botez cu suflul înduioșat mă gândeam la epoca de înflorire a societății corale „Hilaria” din Oradea-Mare.

Aseară pe scena teatrului Regina Maria, cându-se cortina ni s'a oferit un tablou în format de ansamblul corului „Cântarea României”. Sub impresia acestei priveliști de înaltă sufletească, gândurile mele se îndreptau spre epocală de 10 Maiu 1919; atunci i-a fost hăciorul „Hilaria” să cânte pentru prima dată pe această scena. Dar a mai cântat „Hilaria” înainte de acea sub vremurile de bajenie. Această societate a fost pre vremuri singură cultivătoare a doinei românești în Bihor.

Durere! Aproape de 2 ani societatea noastră corală „Hilaria” e condamnată la tăcere din cauza indiferentismului membrilor ei și în general intelectualilor români.

Acest simptom domină întreg Ardealul. Chiar serbarea organizată aseară de „Cântarea României” ar trebui să îndrepte atenția nou asupra acelor numeroase coruri din orașe și sate cu cari odinioară se mândria Ardealul.

Aceste coruri aveau nu numai ingeniozitate artistică. Prin aceste reuniuni de cântări înalță și sufletul omului din popor, se consolida caracterul nostru național.

Dela fericita unire însă veștile despre conducțiile corale în Ardeal sunt tot mai rare și mai șterse.

Sub călcăiul acestui indiferentism e stinsă și activitatea societății corale „Hilaria”.

Cu câtă dragoste frățească ar fi întâmpinat „Hilaria” pe sora sa „Cântarea României”, și ea s'ar afla în plină activitate. Dar așa și noastră „Cântarea României” a trebuit să plece din Oradea-Mare fără salutul nostru frățesc, poate fără a ști că „Hilaria” fiind o societate constituită în anul 1875, peste 2 ani va trece și-și serbeze jubileul de 50 ani dela înființare.

Manifestația „Cântării României” de aseară să ne servească nouă Bihorenilor de imbold și muncă, ca și societatea noastră „Hilaria” să rela firul activității, ca ea sa ajungă și mai mult decât a fost înainte, nestingherită de nimic, cât potrivă ajutat de toți, ca ea să urmească pe intelectualii români din Oradea-Mare și Bihor.

I-mi place a crede, că în urma impresiunii lăsate de „Cântarea României” în Oradea-Mare și „Hilaria” își va strânge rândurile sale, și începe chiar de pe acuma pregătirile mari pentru jubileul, ce va serba în anul 1925.

Atunci vom saluta societatea corală „Cântarea României” în mod demn de trecutul nostru și cerem iertare și răgaz până la data aceea.

Dr Teodor Popa
președintele societății corale „Hilaria” din Oradea-Mare.

O contrabandă misterioasă

Poliția de stat în ziua de 10 Aprilie a sechestrat o mare cantitate de haine de mătăsă din sesiunea fiului subrabini ortodox din Oradea-Mare cu numele Czimetbaum Aron — bănuindu-l, că aceste efecte a ajuns posesiunea lui pe cale de contrabandă deoarece asemenea efecte de mătase nu pot fi importate în țară prin vamă și dânsul nu e comerciant.

Numitul afirmă, că hainele aceste le are gaj primindu-le în 1916 dela un soldat galțiu. Cercetările se extind la constatarea probelor contrabandă, deoarece afirmațiunea bănuțului contrabandist, că efectele sunt ultima modă. Czimetbaum după interogatoriu a fost pus în libertate.

În cercurile evreești din Oradea-Mare crede că denunțarea lui Czimetbaum să mulțumește intrigilor și certei ce există între cele două fracțiuni ale credincioșilor mozaici ortodocși și contra subrabiniului Czimetbaum Pinkász.

INFORMAȚIUNI

vedere lucrărilor congresului și a...
 ulul de informații numărul de azi...
 ul conține 6 pagini.

...fost Min. Trancu Iași a fost urgent...
 t la București. A plecat la orele...
 u acceleratul.

...proorogarea Parlamentului. E foarte...
 u că Parlamentul nu se va redeschide la...
 lle, ci va fi proorogată până la 1 Mai...
 este că guvernul ține să dea o formă...
 tivă proiectului de reformă administrativă...
 nă la 22 Aprilie nu va putea fi întocmit...
 unea de Mai, care, după prevederile gu...
 v, va dura cel mult până la 10 Iunie, nu...
 vota de cât trei legi, și anume: reforma...
 trativă, statutul funcționarilor și legea...
 or, în conformate cu principiul de expro...
 revăzut în Constituție.

...mbunătățiri pentru funcționari. Consu...
 cționariilor de toate categoriile din județul...
 ținut o ședință consultativă în sala mare...
 prefecura județului. Ni-am bucura cu toții...
 ceasta inițiativă prea frumoasă și atât de...
 ntă pentru funcționari se va înfăptui cu...
 ul celor cheamați cât mai curând.

...turneu teatral. Societatea studenților So...
 „George Coșbuc” va face un turneu tea...
 mal multe centre ale ardealului cu scopul...
 e înființa un fond pentru îmbogățirea bib...
 „G. Coșbuc”, sediu Năsăud.

...taglunea Teatrului maghiar din Ti...
 ra. Chestiunea stagiunii teatrului ma...
 din Timișoara a fost definitiv regu...
 n sensul că directorul Desideriu Rona...
 onarul teatrului comunal din Arad, a obți...
 ncesiunea și pentru orașul Timișoara. În...
 timp directorul Rona, a angajat și trupa...
 director Paul Szabo, care a jucat până...
 n Timișoara, trupă cu care are intențiu...
 joace la Lugoj. Așa fel că în toate aceste...
 ntre vom avea teatru unguesc, fără ca ci...
 se gândească că este nevoie și de teatru...
 sc pentru necesitățile culturale ale nea...

...Naumescu directorul „Gazetei Capitalei”...
 ziuena congresului advocaților se află în...
 te. A scos o ediție a gazetei cu fotografiile...
 ucătorilor din Bihor. Numărul luptătorilor...
 Ne adunăm cel puțin la zile mari.

...lumire. Suntem informați că în locul Dlui...
 rla ca avocat al statului este numit D...
 at Dr. Grădinar.

...-l fost ministru al muncii Trancu-Iași...
 at eri localitățile „Tipografia Românească...
 nim pentru acest gest frumos românesc.

...fuziunea unui comisar de poliție din...
 Comisarul-ajutor Topârdea, a fost vic...
 unul furt îndrăzneț. În timpul nopții, niște...
 tiori au pătruns în locuința comisarului, fu...
 tot ce au găsit. Comisarul, care se afla...
 simțind pe hoști, a părăsit o cameră mai...
 rtată în care se afla, și înarmat cu un re...
 eși în curte, unde zări pe hoști cari se...
 au. Dar n’apucă comisarul să tragă, căci...
 n număr de câți-va, au descărcat mai multe...
 de armă, silind pe comisarul să se adăpos...
 Hoșii s’au făcut în urmă nevăzuți.

...România și emigrările din Austria...
 2 au emigrat din Austria către România...
 persoane din totalul de 23880 emigranți...
 ția fiind țara cea mai preferată de pe...
 ent.
 După noi urmează Germania, cu 1719, lu...
 ția cu 891, Albania 455, Olanda 442, Italia...
 rmând apoi celelalte state cu mai puțin de...
 migranți din Austria.

...Manifestații dușmane Antantei în Un...
 „Neues Wiener Journal” anunță următo...
 O comisiune militară interaliată, în urma...
 tenunț controlând depozitele de arme și mu...
 ascunse în Kecskemét, a fost atacată de...
 00 oameni, cari le-au adresat cuvinte în...
 are și au aruncat în dânsii cu pietre când...
 epărtiat. Guvernul maghiar a ordonat o an...

Ziarul nostru apare în forma de acum...
 din prilejul congresului advocaților din Ro...
 mânia. În lipsa unui ziar cotidian românesc...
 în județul Bihor, vom informa noi frații...
 sosiți din întreaga țară. Am apărut înalte...
 decât am prevăzut. Pe ziua de 1 Mai vom...
 îmbrăca halna de sărbătoare venind zilnic...
 în casa acelor cari ne vor lubi.

Prețul abonamentului pe an Lei 450,
 pe 3 luni Lei 120, pe o lună Lei 45. Un
 exemplar vz costa 2 Lei.

Condamnarea foștilor miniștri bul...
 gari. Înalta Curte din Sofia a pronunțat sentința...
 în procesul foștilor miniștri învinuiți de a fi dus...
 Bulgaria la ruină. D-nii Radoslawoff, Tonceff,
 Peceff, Popoff, Dinceff, Petcoff, sânt condamnați...
 la închisoare pe viață. Generalul Maidenoff la 15...
 ani, Generalul Jecoff, fost generalisim, d-nii Apo...
 stoloff, Cosnitski la 10 ani. Generalul Boiadieff...
 la 5 ani. Afară de aceasta, condamnații pierd toate...
 drepturile civile și politice și sânt condamnați...
 solidari la despăgubiri de război ridicându-se la...
 sumă de 32 miliarde 700 milioane leva.

Convocare. Comitetul Central al Asociațiu...
 nei pentru literatura și cultura poporului român...
 „Astra” m’a încredințat cu reorganizarea despăr...
 țământului Oradea-Mare. În scopul reorganizării am...
 onoare a convoca: Adunarea generală constituantă...
 a despărțământului Oradea-Mare pe 15 Aprilie...
 1923 oarele 17 (5 p. m.) în sala Primăriei din...
 Oradea-Mare. Despărțământul cuprinde: Oradea-...
 Mare, Plasa Centrală, Plasa Cefa, Sălard, Plasa...
 Alesd, Plasa Sechehid și Plasa Valea Mihailului...
 Invit pe toți membrii actuali ai despărțământului...
 Oradea-Mare al Astei, precum și pe toți cari doresc...
 promovarea culturii naționale în Bihor să se pre...
 zinte în număr cât de mare se putem începe era...
 muncii culturale. Programul Adunării: 1. Deschi...
 derea Adunării. 2. Inscrierea membrilor. 3. Consti...
 tuirea Despărțământului alegerea comitetului diri...
 gent. 4. Eventuale Propuneri. Oradea-Mare, la 5...
 Aprilie 1923. (ss) Dr Aurel Lazar reprezentantul...
 comitetul central al „Astei”.

Muzică bisericească

Ziua Paștilor în Oradea-Mare ni-a adus sur...
 prinderi plăcute. Pare-că s’a micșorat depărtarea...
 care era între cele două catedrale românești a...
 Episcopia ortodoxă și greco-catolică. La înviere...
 au fost ofițeri delegați cu steagul nostru scump...
 în ambele biserici, muzica militară și fanfarele sol...
 daților au suat la serviciul ambelor biserici r...
 mânești.

Frățieatea, înțelegerea între capii bisericei...
 ne va aduce și mai înălțătoare momente, să dis...
 pară numai neîncrederea din ambele părți. În...
 biserici au cântat coruri frumoase. Corul din...
 Catedrala gr. ort. a fost condus de D-l N. Firu...
 iar corul din Catedrala gr. cat. de D-l Prof...
 Vomácska.

În biserica unită de a prima oră s’a cântat...
 în cor cu acompaniament de muzică.

Corul a fost compus din Domnii:
 Tenori: Mihai Szilágyi, Ștefan Mărcuș,
 Augustin Cosma, Augustin Fritea, Cornel Torsan,
 Victor Peter.

Bași: Livius Fogas, Ambrus Iluțiu, Ioan...
 Fekete, Ioan Papp, Mariu Stratica, Ivan Dumitrescu,
 Spiridon Munteanu, Constantin Scarlatescu.

Soprane: Doamna Dr. Leontin Pallády,
 Doamna Rita Mărcuș, Valeria Popp, Silvia Pelle,
 Surorile Petz, Elena Manu, Surorile Antal, Ana...
 Szabó, Iulia Mihuțiu, Veronca Genge, Laura Mezei,
 Veturia Muth.

Altiste: Cornelia Pereni, Pipi Popescu,
 Lucreția Carțiș, Aristica Bârsan, Cato Beöthy,
 Veturia Pop, Rosalia Santău.

Iară orchestra din Domnii: Iosif Vomácska...
 director, Samuil Weisz, Alexandru Eichner, Ștefan...
 Pásztor (violin prim); Ștefan Grósz, Oscar Breuer...
 (braci); Ludovic Titzel (cello mic); Dr. Adolf...
 Fehér (secund); Ernest Smazsenka (cello).

Lăudăm aceasta inițiativă și dorim ca munca...
 desinteresată pe altarul Neamului să-și aibă răs...
 plata cuvenită.

D. Ministru Jean Th. Florescu despre oficiul de locuințe

Eri după masă s’a prezentat Ministrului de...
 justiție J. Th. Florescu delegația uniunei proprie...
 tarilor de casă din Oradea-Mare.

Delegația a fost condusă de Președintele dr...
 A. Lazar. D. Lazar descrie situația reală care se...
 produce în urma noiei legi votată de Camera de...
 putaților în 31 Martie.

Mulțumește Ministrului că a găsit modalit...
 eata prin care interima sunt apărate interesele...
 proprietarilor de case, dar a arătat și necesitatea...
 unor dispoziții de punerea în aplicare a articolelor...
 din lege.

Atrage atențiunea ministrului asupra recvi...
 rărilor de locuință, cari încă într’un oraș nu au...
 fost executate cu atâta rigiditate ca în Oradea-...
 Mare. Roagă pe d. ministru ca să numească ju...
 decători la judecătoria de ocol urbană ca proce...
 sele aglomerate să ajungă la o rezolvare mai...
 urgentă. Cererile cuprinse într’un memoriu le pre...
 zintă dlui ministru pentru a binevoi a dispune.

În această delegație au mai luat parte Dr...
 Popoviciu Nicolae, Dr. Mangra Demetriu, Dr. Vá...
 radi Ödön, și Dr. Lengyel Sigismund.

Uniunea Foștilor Voluntari Români despărțământul „Bihorul” Oradea-Mare

Invitare

Domnii membrii ai despărțământului „Bi...
 horul” U. F. V. R. Oradea-Mare, împreună cu...
 stimatele familii, sunt invitați și pe aceasta cale...
 a participa la masa comună — lunară — ce se...
 va ține la 14 Aprilie a. crt. la orele 8 fix, seara...
 în sălile Cercului Militar din localitate. După...
 masă va urma dans, la care membrii vor invita...
 cunoscuții și prietenii Uniunei noastre.

Comitetul despărțământului.

ULTIMA ORA

„Le Journal” aduce știrea despre...
 demisia guvernului german. Informația...
 să bazează pe aceea, că Contele Darmi...
 secretarul Ministrului Mussolini întreaga...
 săptămână a petrecut o la Berlin.

Budapesta. — Antibolșevicii au ocupat...
 orașul Vladivostoc.

Roma. — Arhiepiscopul polon Budklevic...
 omorât de bolșevici verosimil va primi canoni...
 zarea, murind moartea de martir. (Rador.)

Cluj. — Sfatul ardelenesc romano-catolic...
 Miercurea trecută a ținut o ședință sub preziden...
 tia Episcopului Majlath Augustin. S’au discutat...
 chestiuni școlare și administrative.

București. — Liga chirașilor a protestat...
 la Min. de Interne contra disolvării oficiilor de...
 locuință. (Rador.)

Iași. — Senatul universitar a hotărât să...
 susțină candidatura la Rector al universității a...
 prof. Latineanu. (Rador.)

București. — „Universul” informează că...
 Min. Cultelor a oferit Episcopatul ort. din Ame...
 rica Păr. Scriban carea refuzat. (Rador.)

Atena. — Ministrul Instrucțiunii publice, d...
 Siotis, a demisionat din cauza sănătăței. El a fost...
 înlocuit cu fostul deputat Gondikas.

Roma. — „Corriera della Sera” desminte...
 știrea că guvernul Italian ar interveni în chestiu...
 nea Ruhrului. (Rador.)

Tg.-Mureș. — Serviciul special de sigu...
 ranță în baza unui ordin al Ministerului de Interne...
 a interzis reprezentația piesei lui Molnár Ferenc...
 „Egi és földi szerelem”. A intervenit directorul...
 Fekete pe telefon la Inspectoratul General al Tea...
 trelor din Transilvania, Banat precum și la direc...
 torul Ianovits preș. asoc. directorilor maghiari...
 Reprezentația în urma acestora s’a ținut fără per...
 turbare.

Lafayette. 11. — Maroc. — În Atlasul mij...
 lociu grupa mobilă Tadla a ocupat, aproape fără...
 a se schimba focuri, pozițiunea Anougad. Opera...
 țiunea se extinde în sudul platoului Koumch.

◆ Legătorie de cărți. ◆ Casă de editură. ◆ Execută
 tot felul de imprimări notariale: Buget fond alo dial
 (Házartási alap költségvetése), Buget suplimentar
 pentru fonduri mai mici (Kisebb alapok költségve-
 tése), Cont de gestiune al fondului alo dial (Házartar-
 tási alapszámadási fökönyv), Cont de gestiune pentru
 fonduri mai mici (Kisebb alapok számadási fö-
 könyve), Jurnalul de cassă, Inventar, Chitanță, Contra-
 chitanță, precum și imprimările necesare pentru
 prețuri și socotile comunale. ◆ Toate acestea se
 pot comanda la dorința tuturora de urgență pe
 lângă ramburs. ◆ Adresați-vă cu toată încrede-
 rea la „TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMĂNEASCĂ”
 ◆ Oradea-Mare, care vă servește ieftin. ◆

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMĂNEASCĂ

SOCIETATE PE ACȚIUNI ▼ ORADEA-MARE

TIPOGRAFIA ȘI LITOGRAFIA:
 STRADA F. DEAC, NO. 2
 TELEFON NO. 10—02

LIBRĂRIA ȘI PAPERĂRIA:
 PARCUL TRAIAN NO. 6
 TELEFON NO. 10—16